

A részleges kormányválság nem zavarja meg a parlament munkáját.

Dr. Imrédy Béla m. kir. miniszterelnök váratlanul lemondott, de lemondását a politikai téren szinte szokatlan nyíltsággal — megindokolva, nem hagyott kétséget az iránt, hogy a kitűzött nagy reformok végrehajtásában úgy szilárd elhatározás, mint gyorsaság tekintetében nincs változás.

Imrédy miniszterelnök puritán egyénisége, zseniális szellemi felkészültsége, izzó hazafisága csak tiszteletet parancsol még az ellenzék részéről is személye iránt. Örökét most átvette teljes elhatározással Teleki Pál gróf a nagy tudós és kiváló politikus és a nagy szellemek személytelenségével e történelmi időkben biztos kézzel vezeti az ország hajóját a cél felé.

Néhány rövid nap és a két fontos reformjavaslat: a zsidójavaslat és földbirtokjavaslat bizottsági tárgyalásai befejeződnek, hogy aztán azok Imrédy Béla volt miniszterelnök régi elhatározása és ígérete szerint mielőbb a törvényhozás elé terjesztessék. Mindezt elérni nem volt könnyű munka. Ezt bizonyítani sem kell azok előtt, akik csak valamiként is ismerik azt a küzdelmet, melyet a földreform kérdésének mindmáig meg kellett vívnia, hogy mai fejlődési pontjára eljuthasson. Még emlékünken van az a küzdelem, harc és viaskodás, amit nagyatádi Szabó Istvánnak meg kellett vívnia a maga gondolatáért, hogy a földelosztást Magyarországon igazságosabbá és

„Fáradt vagyok”.

„Hogy van?” — mondja az ember ismerősének, akivel összehozza a véletlen. „Köszönöm, nincs különösebb bajom, csak szörnyen fáradt vagyok.” — feleli az ismerős és szenvedően végigsimítja homlokát. „Hogy van?” — kérdezi tőlünk az ismerős, akivel összehozza a véletlen. „Köszönöm, semmi különösebb bajom nem volna, csak szörnyen fáradt vagyok”, — feleljük és szenvedően végigsimítjuk homlokunkat.

Ha kissé megfigyeljük, észre kell vennünk, hogy a világot valami furcsa fáradtsági hullám öntötte el. Valami, ami még nem életuntság, de nincs is nagyon messze tőle. Mitől van ez? A válasz nem nehéz. Elsősorban azoktól a szünni nem akaró „Történelmi időktől”, amelyeket élünk, ez kétségtelen. De ezt valahogy már megszokhattuk volna, mint az eszkimó a sarki éghajlatot. Fáradtak tulajdonképpen attól vagyunk, hogy nem elég a gondunk, küzdelmünk, munkánk, amely annyi, hogy teljesen igénybe vesz bennünket, ezenfelül még élni is akarunk. Ebben — persze — igazunk van, de abban már kevésbé, hogy úgy akarunk élni, hogy ez is teljesen igénybe veszi erőnket,

egészségünket, frissességünket. Erről persze nem egészen mi tehetünk.

Valamikor az emberek épp oly pontosan beoszthatták idejüket, mint jóvedelmüket. Ma mindenen nagyobbak az igényeink és nemcsak anyagi viszonyainkon felül élünk a legtöbben, hanem időnkön felül is. A nehéz élet azt követeli tőlünk, hogy minél többet dolgozzunk és minél több erőnket vessük harcba a létért való küzdelemben. Ezzel szemben, a civilizáció és kultúra annyi örömmel csábít a fényűzésnek, szépségnek, szellemnek, hogy nem tudunk ellentálni és mindezekből is ki akarjuk venni részünket, legalább olyan arányban, mint a munkából, harcból. Erre pedig sem elég erőnk sem elég idegünk, sem elég időnk nincsen.

Valahol spórolnunk kellene, vagy az egyiket, vagy a másikat. Sajnos azonban, a dolog úgy áll, hogy csak az egyiket lehet az örömtől, mert az életküzdelem mértéke nem tőlünk függ. És ha lemondani sehogy sem tudunk, bele kell nyugodnunk abba, hogy fáradtak vagyunk, még örülnünk kell, ha csak ezt az árat fizetjük lehetetlen életirányunkért.

(—ány)

szociálisabbá tegye. Ezt, mint tudjuk, a kisgazdaminiszternek nem sikerült teljesen kielégítő módon megoldásra vinnie.

Vannak akik kifogásolják az erős tempót, amellyel ezek a fontos reformok a parlament bizottságaiban tárgyalatnak. Erről az oldalról idegesen hangzik fel a kérdés: mi is valójában ennek a gyors tempónak az oka, amikor az ilyen nagyjelentőségű, szinte korszakos reformhoz megfelelő megfontoltság és nyugalom szükséges. Erre a gyakran felhangzott kérdésre nagyon találóan adta meg a választ legutóbb Jaross Andor tárcanélküli miniszter, aki egyik népgyűlésen a következőket mondotta:

— El kell ismerni, hogy a Szegeden kibontott ellenforradalmi zászló minden tekintetben alkalmas lett volna, hogy a magyarság nagy sorskérdéseit megoldja. De husz évvel ezelőtt az ország elesettségében olyan gyengék voltunk anyagilag, hogy nem lehetett meghozni a szükséges anyagi áldozatokat, s talán még akkor nem is tudtuk levonni a bolsevizmus valódi következményeit. Közben pénzügyi tekintetben rendbe jöttünk és megérsődöttünk. S most felvettem a kérdést: vajon a ráncváro nagy feladatok súlyos terhét vállalhatja-e a magyar társadalom? Mert nem szabad elfeledni, hogy mint maga a miniszterelnök mondotta, át kell

alakulnunk, még pedig oly módon, hogy a visszatért Felvidék lakossága zavartalanul tudjon összeforrni az anyaország lakosságával és hogy az a szellemiség, ami ma a felvidéki magyarság lelkét hirdeti, az egész országban érvényesüljön. Mi az a szellemiség, amit a miniszterelnök ur említ? Mi felvidékiek jól tudjuk, hogy mit jelent ez. Hiszen mi már átértük a földreformot és tudjuk, a 20 év alatt volt alkalomunk megtanulni, hogy mit jelent valóban az egyszerű, a lemondást gyakorló élet. Nagyon jól tudjuk, hogy csak akkor érezhetjük magunkat erősnek, ha minél több magyar embernek tudjuk idebenn a magasabb rendű és magasabb igényű életet biztosítani, amit akkor is meg kell hoznunk, akkor is meg kell valósítanunk, ha ennek megvalósítása bizonyos áldozatokat követel a vagyonosabb osztályoktól. Biztató jel, hogy hajt bennünket a reformok felé az élni akarás. És ez mindenesetre a magyar jövő ígértét rejt magában. A magyar történelem legszebb napjai mindig véres és lesújtó drámákban végződtek. Vajon akarhatjuk-e, megengedhetjük-e, hogy a mostani idők is, a felajzott remények, a be nem teljesedett álmok s az elfogyott hitek szomorú tragédiájával hervadjanak? Erőseknek kell lennünk, hogy barátaink is becsüljenek bennünket barátságunkért, mert csak az erőseknek van barátjuk, a gyengéknek nincsenek.

Ime, így indokolja a reformok szükségét és azok gyors tempóját Jaross Andor miniszter, akinek minden szavából a magyarság erőinek megacélozása s a szebb, bolder magyar élet szolgálata csendül ki.

Feljegyzések a lévai bevonulásról.

(Utolsó rész.)

A Városi Nagyszálló a Fő-tér egyik legimpozánsabb épülete. Ezzel emeletes hatalmas sarok-épület mozgóképszínházal fővárosi igényeket is kielégítő kávéházzal és étteremmel. A három termet előcsarnok köti össze. Nagy előny úgy a központi irányítás, mint a mai ünnepi program befejező részének sima lebonyolítása szempontjából.

Léva város itt rendezte a hatszáz terítékes ünnepi vacsorát a honvédtisztok tiszteletére. A honvédek a kaszárnyákban fűrésztik tejből vajban s látják el mindazokkal a jókkel, amelyeket a szabadság közeledtével örömmámorban uszó, áldozatos honleányi lelkék készítették és terítették asztalukra.

Átvonulási szállással szolgáló emeleti szobából már nyolc órakor sietek a földszinti előcsarnokba, hogy lássam az érkezőket s lelkem minél többet színpanton és raktározzon el örökre emlékként abból az örömből, mely délután a bevonulók iránti nagy szeretet tiszta és félreérthetetlen jeleként ragyogta be az arcokat. Általános emberi vonásból kiindulva, de különösen a tapasztaltak alapján az az érzésem, hogy az esti program időelőtti vetkőzi le a hivatalos jellegét s az események sorrendjének természetes alakulása szerint hajt át — fékezhetetlenül — a vígságba.

Az előcsarnokban feketeruhás, bocskainyakkendős rendezők csoportja áll. Ambiciót, lelkesedést és legteljesebb szol-

gálatkészséget olvasok le arcukról. Hangjuk, közvetlenségük pillanatok alatt teszik otthonosá számomra a milőt. Csak pár szó s máris tudom, hogy három teremben zajlik le az ünnepi vacsora. Először az ez alkalomra átalakított mozgóképszínház termében nézek szét. A vetítővászonhelyén sötétborda háttér. Középen pálmák és virágok között vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur Ófömlétsége arcképe. Jobbra-balra nemzeti színű zászlók. Körös-körül virág, nemzetiszínű drappériák. Fehéren ragyogó asztalok. Mindenütt virág. Az asztalokon vázákban s a középen elnyúló pompás füzérekben. A névjegyzék „honvédtiszt”, és névleg megjelölt „lévai lakos”, sorrendben váltakozva, lapulnak a tányérok mellett. Az ültetés módja megkapó. Egyszerű, kedves megoldás. Működés a nagy szeretetnek az elosztására, mely délután együttesen volt a bevonulóké.

A másik két teremben azonos hangulat. A Sorsra bízom, hová és ki mellé ültet. Az étterem előcsarnok melletti sarkában fogszatók egy pohár pilseni sört, Szomszomságot az otthonból most csak két pohárral tudnám oltani. Ezt félig sem iszom ki. Tartalmatlan, keserű, mint a csehvilág most még nagyon friss emléke. Idősebb, jovialis arcú rendezők a kényeszerűsége és a szokás hatalmára hivatkozva, veszik gyengén pártfogásba a fogóban lévő lévai sörkészetet. Együtt lépünk az előcsarnokba. Már alig van hely. Csoportok beszélnek vidáman. Téma a mai nap eseménye. Kíváncsian figyelem a hangokat. Boldogság világából törnek elő a szavak. Ebben az érzésvilágban könnyű megérteni, hogy egy ózesen baj-

ur ölel egy hölgyet, aki — beszédükből kivehetőleg — ranévez idegen. Gyöngéd simogatás a vizonzás. Ez az érzésvilág teszi érthetővé a pár pillanat óta ismerős emberek közötti beszélgetés közvetlen tónusát is.

Boldogan fedezem fel a délután látott magyar ruhák viselőit. Az örömtől átszellemültek, az esti világításban még ragyogóbbak, mint délután. Öröm lesz velük járn a csárdást. A nap izgatón sok látványosságában elfáradt szemem a magyar ruhák és a bocskainyakkendők gyönyörű harmóniáján pihen.

Fél 9 óra. Vitéz Makkay tábornok és vezérkara érkezik. A délutáni üdvözlő fogadja. A mozgóképszínház a főterem. Ide nyitnak utat és kísérik a főasztalhoz. Kezdődik az elhelyezkedés. Új ismerős közelébe igyekszem Tétovázás közben három-négy helyről hallom a sok-sok szeretetet sugárzó meleg invitálást.

Az erkélyen elhelyezett honvédeknek a „Hiszekegy”-gyel nyitja az estét. Száz és száz torok éneklő színtén, szíve mélyéből. Magyarruhás lányok kínálják a szakácsművészet remekét, tüzes borok gerjesztik az étvágyat. Báró Majthényi László földbirtokos vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország Kormányzóját köszönti. Beszéde a mélyeséges hála, a gyermeki köszönet szíveig ható szavai. Felállva, tombolva ünnepeljük a Kormányzó Urat. A Himnusz imáig erős hangjai zárják a fontos eseményt. Magyaros vidám hangulatban folyik a lévaiak határtalan szeretetét és bőkezűségét dicsőítő vacsora. Mint gyermeket dédelgetnek jobbról-balról azon a hangon, mely

a friss ismeretség tartózkodást parancsoló szabályait gyöngíti s mellyel oly könnyű az átmenet a fesztelen társalgás felé. A kedves megnyilatkozásokat a bevonulóknek kijáró szeretetként könyvelem el. Tökéletes bizonyítéka ennek az a beszéd, mely Schubert Tódor bankigazgató, a Felvidék lelkes magyarjának ajkáról hangzik el. Husz év szenvedései elevenednek fel beszédében, hogy annál forróbban lövelje a szeretetet az anyaország s azok felé, akiknek támogatásával és munkájával a mai napon olvadhatott be Léva ősi városa is a nagy magyar testvéri közösségbe. Az erkélyen az ifjuság szavaló kórusa a „Talpra magyar” erőt és akaratot sugárzó eladásával színezi az estét s emeli a hangulatot. Magyarruhás lányok verssel köszöntik Léva felszabadítóját, vitéz Makkay tábornokot. Kedves, sok tapsot kiváltó jelenet. Dr. Korpás László az ifjuság, Jancovics Béla a frontarcok nevében röjíák le a csonka Haza iránti hálájukat Vitéz Makkay tábornok meleg szívből fakadó, köszönő szavai nyomán szeliden lopózik a nyugalom a sok éven át zaklatott lelkükbe. A lévai szépasszonyokat és lányokat Dány őrnagy dandár vezérkari főnök köszönti finom humorral és sok kedvességgel. Ez az út az asztalontás és a tánc felé.

A lévaiak sok vihart látott öreg primása, Sári már tánchoz játsza a ropogós csárdásokat. Gyors ütemben ül a terem középső része, összeszorulnak az asztalok s már is kezdődik az a mulatság, mely mindannyiunk számára szebb és felejthetlenebb lesz mint az első ballozók romantikus, sok kedves emléket szülő éjszakája. Csárdás-csárdást követ,

Válasz egy nyam-nyam cikkre.

„A Munka” február 11-iki számában megjelent Petróczy Gyula úrnak egy cikke, amelyhez nekünk is volna pár szavunk.

Kár, hogy a cikkíró ur szárnyaló stílusát nem élvezhetjük a maga töretlen szépségében a sok nyomdahiiba miatt, — mert bizonyára nyomdahiiba okozza azt a jó néhány zavaró értelmetlenséget, amit alkalmunk volt tapasztalni a cikk olvasása közben. Bár, — az igazat megvalva — kissé bajos nyomdahiibanak néz ni, amikor Petróczy ur a magyar est „varázsának lidércnyomásáról” beszél. Bár meg lehet, hogy ott falun a „lidércnyomás” az valami nagyon kellemes dolog. Mi városiak ugyan megszoktuk, hogy a lidércnyomásról, mint valami kellemetlen nyavalyáról emlékezzünk meg, de hát Ön bizonyára sokkal jobban tudja!

De térjünk a tárgyra. Ön megfigyelte, hogy a csárdást csak egy pár táncolta, az is hamarosan abbahagyta s a szegény, „jogaiból kivert” cigánybanda kivonult, hogy helyet adjon a „jazz”-nek. S bár azt is alkalmunk volt megfigyelni, hogy a párok „még a jazz zenére” is kedvetlenül táncoltak, mégsem jutott eszébe, hogy annak az előbbi nem táncolásnak egészen egyszerű oka lehetett, t. i. a bálók kezdetén igen gyakran fellépő gyeszerek lámpaláz, hangulatnélküliség, félzségtség. Már pedig azt mindenki tudja, hogy a csárdás az egyetlen tánc, amihez hangulat kell, anélkül táncolhatatlan! Ellenben szilárdul meg vagyunk arról győződve, hogy Ön ezen a téren kivétel — (ha táncolt volna.) Nem, Ön sértett szívvel, bus magyarsággal sietve pálcát tört felettük s nagy aggodalmában, hogy egy pompás kis cikket fog írni „A Munká”-ba, az újságolvasók nagyobb gyönyörűségére, elefelejtvén irás közben azt, hogy kis műve bumerággá sikerülhet, és így íróját üti — erkölcsileg — fejbe.

Mindez igen szép és a bumeráng megkezdí utját visszafelé, amikor ugyanis a cikkíró ur hallatlan bátorságot vesz magának, hogy a kulturestén megjelent hőlgéy urak magyarságát kétségbevonja és ugyanakkor műveltségüket is lebecsüli, engedje megjegyoznünk, hogy „intenzív undort” érezzünk az Ön illetén magyarkodása láttán.

De egyelőre maradjunk a csárdásnál. Ön bizonyára vérző szívvel elvonult a színtérről a tánc megnyitása után s így nem láthatta, hogy a magyartalannak nyilvánított párok mennyi tüzelt ropták a táncot, a csárdást, mert már megjött a kedvük és volt hangulatuk. S még egyetl

A csárdás még a legmagyarabb bálon is csak visszatérő refrain-ként szerepel. De az Ön busongó cikkét olvasva, az az igen szelíd óhajunk támad, bár volna Magyarországon egy olyan multság, ahol a cikkíró ur egész éjjel, de egész éjjel, kivilágos virradatig csak csárdást táncolhatna, hogy kitáncolja magából a „fojtogató keserűséget.”

Csodálatos, sőt mesébe illő, hogy az el nem táncolt csárdástól, hogyan jut el a magyar műveltségig, kulturáig, Árpád apánkig. Igaz, hogy a cikkíró által birdett kultura és műveltség körül valami baj van. Csaltánós példája ennek a bajnak Petróczy ur által megirt cikk.

Az „idegen szellemiséggel” meg ép pen bajban van a tisztelt cikkíró ur! Ugyanis, ha néhaapján véletlenségből bekapcsolná rádióján a külföldi állomásokat — joggal föltelezhetjük, hogy csak véletlenségből tenné, — alkalma volna megfigyelni, hogy a legdinamikusabb nemzeti érzéstől fütött államokból a legművészi eladásban adják a nagyon lecsepült jazzzeneszedéseket. S próbáin meg csak — akár német, akár olasz honban — egy faluról bejött zergeitolas a jazz-zenere táncoló nemetséget vagy olaszsgát kétsébevonni — azt hisszük, tuzás nélkül állíthatjuk, hogy hamarosan egy internálótáborban taláná magát, ha ugyan még rosszabb sors nem érné. Szerencséje — azaz a zergeitolasok szerencséje, mi magyarok nem vagyunk ilyen radikálisak. Mi csak szeliden és tárgyilagosan megjegyoznük, hogy mindenkor vagyunk olyan jó magyarok, mint amilyen a cikkíró ur, — noha mi megértjük a postakocsit és a repülőgépet, a lovasküldöncöt és a telefont, a lantosokat és a jazz-t. A cigányzenét is megértjük. Tisztelet becsület neki. De megjegyoznük, hogy a cigányzenét úgy tekinteni, mint a magyar lélekből takadó, lelkeségünkhöz legközelebb álló ősi magyar muzsikát, — ez ma már egy erősen meghaladt álláspont. S ha a cikkíró ur még efelől nem volna tájékozva, szives figyelembe ajánljuk Bartók és Kodály ezirányu nagyon is sikeres működését, vagy ha ez nem elég, a Hóman-Székfüléle „Magyar történelem” V. kötetét. Falusi magyarában bizonyára lesz ideje elolvasni.

De nem szándékunk a cigányzene magyarságáról, vagy nem magyarságáról vitatkozni. Ugyancsak nem szándékunk Petróczy urat a maga elfogultságában megjgyözni, vagy véleményét megváltoztatni. Mi csak egyszerű, szürke magyarok vagyunk, munkás magyarok. De annyit azért tudunk, hogy a jazz, igenis, hozzá-

tartozik a műveltséghez, mint a mai korhoz a rádió, vagy hogy az Ön sántítól hasonlatával élünk, — „mint a falusi vasárnap ünnepi öltözékéhez a kaucsuk gallér”. Ez a hasonlat azért sántit egy kicsit, mert tudomásunk szerint csak zergeitolas vidékeken hordanak kaucsuk gallért.

A magyar kulturát pedig ne féltesse Ön, kedves Petróczy úr! Van annak jó erős, egészséges gyökere és vannak hivattott nagynevet táplálói! S amíg van egy Mécsünk, aki oly bőkezűen ontja lánglelkének kincseit, akit mi sehogys sem birkunk elefelejteni egy óra alatt, de egy nap, egy év, de még csak egy élet alatt sem; s amíg van egy Lisztünk — „hirbedett zenése a világnak” s amíg van úri közeosztályunk, amely kulturesteken értük lekedesedik, öket kívánja hallani, addig az Ön nagy féjelme s a magyar kultura hivattott védője gyanánt való fellépése teljesen felesleges fáradság és nagyon neveltség. A cigányzene ugyanis még nem kultura s a csárdás még nem okvetlenül magyarság. S ha valaki „nem látzik” magyarnak, vagyis Ön nem látja annak, attól az még lehet magyarabb, mint Ön.

Magyar értékeink megbecsülése nem abban nyilvánul meg egyetlen művel magyar ember előtt sem, hogy lecsepül minden idegen értéket, akár ért hozzá, akár nem! S illő szerénységgel legyen

Hírek és különfélek

Farsang vége.

Kedden véget ér az idek, aránylag elég hosszú, farsang s megkezdődik a böjt ideje. Salgótarjánban az idek farsang mintha már magán viselte volna előre a böjtöt, olyan egyhangu s vígaszságtalan volt. Lehet ezt is a mindenkiből „Történelmi idők”-re áthárítani, lehet hivatkozunk a fáradságunkra s lehet legfőképpen a mindinkább sorvadó pénztárcák rovására irni. Az ok most már úgyis mindegy, egy farsanggal ismét szegényebbek lettünk. Álljunk meg inkább egy pillanatra az emberi életnek ennél a mélyseges jelképénél, melyre a farsang és a böjt örökös váltakozása mutat rá. Fényből árnyba, az életöröm ragyogó hangulatából az élet komoly szürkeségébe lépünk ezen a napon, melyen a földi dolgoktól elfordítva tekintetünket, az égiek felé emelkedünk gondolatainkkal. Mindig és mindenben ezt a váltakozást mutatja sorsunk, — a fényt árny követi, az ünnepet hétköznap, az ujjongó életörömet a komoly magabaszállás, a földi dolgok

szabad megjegyoznünk, hogy sem a Szt. Erzsébet nőegylet, sem más kulturegyesület nem vall szegysent azzal, ha a szürke fiukat műsorában szerepelteti; nem, még akkor sem, ha Petróczy úrnak más is a véleménye.

De ha már mindenáron babért akar szereznit a pennájával, kérjük egészen egyéni véleménynyilvánításában bagya el a „fejedelmi többsést!” Mert ez, enyben szólva, neveltség. S Balassa nevében se hadonásszon azzal a „szabylával,” mert arra sem Mécsnek, sem Lisztnek, sem Darkónak nincs szükisége, még ha Ön nagy magyarságában és vidékifogultságának szemüvegén keresztül úgy is látja, hogy hathatos védelme nélkül hamarosan kipusztul a magyar érzés, kultura, műveltség és minden.

S búcsúzóban még csak annyit, hogy mi, bár nem vagyunk olyan szerénytelekek, hogy az úri közeosztályhoz tartozóknak tekintünk magunkat — még mi sem felejtjük el Mécs Lászlót egy óra alatt s csak annyit jegyzünk meg, hogy „Petróczy úr, az Ön magyarkodása miniket untat!”

Soraink közléséért az igen tisztelt Szerkesztő úrnak halás köszönetet mondunk.

Salgótarján, 1939 II. 12-én.

Hazafias tisztelettel a Szürke fiúk.

fontosságáról pedig egy pillanatban ráeszmélünk arra, hogy ezeknél mennyivel fontosabbak az égi dolgok. És ez így van jól, Isten bölcs rendelése, hogy így legyen, mi csak hálával és csodálattal etelve fogadhatjuk el az örök törvényt, mely nem enged elmerülni földi örömkömben a lélek örömeinek rovására, de nem enged reménytelenül felmorzsolódni a lét nagy harcában sem, hanem egyrészt az életörömök virágos ösvényén, másrészt a magasságok felé vívó tiszta uton vezet életünket, hogy megközelíthessük Istent és betölthessük igéjét e földön Hamvazó szerdán, amikor a farsang zaját felváltja a böjti csend, szinte az élet titkába tekintünk, a nagy és fenséges megismerésbe: hogyan kell élnünk, hogy test és lélek, föld és ég kölcsönös vonzása közben el ne vesztjük egyensúlyunkat és megtaláljuk önmagunkat, de önmagunkban Istenünket is! (—any.)

Személyi hír. Vitéz Czár Lajos és Molnár József detektivgyakornokok a salgótarjáni államrendörkapitánysághoz osztattak be, ami által pótolattak a hiány, amely a felvidékre való áthelyezésekkel kapcsolatban előállott.

A magyar ruhák és tisztii egyenruhák mozgó, szines keverékében kellemes színlótt a civil urak fekete ruhájá és a bocsikai nyakkendők villanása. A rövid szüneteket a honvédzenekar tölti be hazafias és magyar dalokkal. Keringőre s a modern táncok egy-egy szelidebb formájára csak a reggeli órákban kerül sor, de ezek is csárdással nyernek befejezést. Csárdás újra és újra. A táncrendről busz évig számzve volt. Most tombol, viharzik szabadon — s mi allig vesszük észre, hogy pirkad és közelednek a nagy országépítő munka első órái.

Távózás előtt a városbázi erkély aijtánál delután zokogó hölgéynek mutatnak be. A felejtéhetetlen szép napról beszélgetünk. Agyamban a zokogás láttán támadt gondolat motoszkál. Fel is emlitem, hogy mi volt az elhatározásom, hogy szerettem volna megcsókolni a zokogástól rángatózó fejcskékjét. Kedves mosollyal válaszolt: „Miért nem tette meg? Ilyenko! mindent szabad”. Érzem, hogy a történelmi pillanat elmúlt, az utólagos felhatalmazással élni már nem szabad. Távozunk s azzal vígasztalom magam, majd tavasszal. Kolozsvártól. Ott ügyesebb lesznek.

A HÁZSZÁM.

Irtá: *Tarjánii József.*

Fölepillt az új bányatelep és a házak zsinóregyenes sorban álltak, mint a kivezéenyelt diszszázad katonái. Egyik olyan volt mint a másik, se kisebb, se nagyobb, se kijebb, se beljebb, ughogy Vietórisz bányamérnök ur, aki minden szombat delután kikocsizott a telepre kihallgatást tartani a kolóniai asszonyok részére, meg-

állt az utcasor végén és gyönyörködve nézett végig rajta. Krumboltz bányameszter urnak is kiutaltak egy lakást az új telepen, ez is olyan volt mint a többi, azzal a külömbésgel, hogy áttörték a közfalat s így két munkás lakásból egy altisztii lakás lett. Elhizott, sörhasu, köszvényes ember volt az öreg Krumboltz, azért egy Sanátor fürdőkádát is kapott a társulattól, ezt betették a konyhába, s ekkor mindenfelé eldicsekedett, hogy neki fürdőszobás lakása van. De akármilyen szép is volt az új lakás, egy hibáját mégis el kellett ismerni: nagyon messze volt a „Szövetőttől,” ahol a bányameszter ur szombatonkint vidám cimborák hangos terefereje és sürű koccingtatásai között szokta a heti szénpotrt leöblögtetni. Jó félóra volt az ut az új telepig, azért nagy bosszuságára mindig sokkal hamarabb kellett otthagyni a kompániát, mint azelőtt, mikor még a régi telepen, a Szövetkezet szomszédsgában lakott. A bányameszterne asszony — a rapportos és a telefonközpontos nagyságos asszonynak titulálta — e téren nem ismert tréfát: ha pont 10 órakor nem volt otthon élete párja, zárt aijtóra talált és kint háibatott a szabad ég alatt.

Egy szombat este megint ott állt a törzssasztalnál és ki nem fogyott az új lakás szépségével való dicsekvésből és hencegésből. De aki sokat beszél, az meg-szomjazik, ezért jónéhány kriglivel többit ivott a megszokott porciónál. Egyre beszédesebb lett és újból és újból elmesélte, hogy náluk holnap házszenelés lesz, melyre az itt jelenlevő legkedvesebb barátján, a kántor uron kívül az egész tisztelt asztaltársaságot, valamint a Főurat is Jegyző urat is ezennel tisztelettel meghívja. Egészen megteledekezett a hazame-

netelről, pedig az óramutató már régen elhagyta a tized. Mikor aztán nagynehzen fölkászálódott és hazafelé támoiygott, a toronyóra bus kongatással épp az éjfelet ütötte.

A bányameszter ur eleinte dudolgot, aztán már hangosan dalolt. Azt énekelt, hogy:

Nem vagyok én részeg...
Csak a szívem szomorú...

Közben magával beszélgetett: hej a hétszemszilváját, de me... me... meszse van az Újtelep. És a bányászfékosával ugy csapkodott maga körül, mintha az éjszaka láthatatlan szellemelek akarna párviadalra kelni. Ezek a szellemelek jelen esetben a falusi komondorok voltak, melyek ott csaholtak körülötte, mindenáron a nádrágia szárálával akarván közelebbi érintkezésbe kerülni, ezért ugyancsak elszántan kellett vagdalkozni a stulfhammerjával. A legnagyobb baj az volt, hogy koromsötét volt — a faluban ősi szokás szerint csak holdvilágos éjszaka szokott a villany égni — s még a saját botját sem láthatta a bányatelep köztiszteletben álló lakója.

Ezalatt a temetőhöz ért. Erről eszébe jutott a régi nóta. Bele is kezdett röglőn.

Végimentem az orrmány... orr-
mádi... ormódi temetőn...

Elvesztettem...

s ebben a pillanatban csakugyan elvesztette az egyensúlyt és pull, beleesett az árokba. Ott csalán és szerbtövös képezte a fölörát, ami nem csoda, hisz a falusi temetők árkában nem szoktak muskátlik diszlenni, így alaposan ősszeszurkálta magát. Valahányszor ki akart mászni, valami mintha nyolc krigli ölmöt ivott volna kö-

bányai helyett, mindig visszahuzta. De a kitarást siker koronázta, negyedszerre mégis kikécmertgett belőle. Azzal folytatta útját.

Ni... ni... már a Már... már... mártónka házánál vagok — motyogta magában, s miután Mártonka eladó lányát Katinak hívták, rákezdte, hogy:

— Kati gyere ki, Kati nem jött ki,
... megállj Kati az apád ragyogóját, majd megverek vala... vala... valakit, vagy engem a fele... feleségem.

Azzal imbolygó léptekkel tovább botorkált. Elhaladt a kenderázatók mellett, aztán befordult a telepre vezető görbe utcába. Hol a liceumkerítésbe, hol a másik oldali árokba támoiygott bele, míg végére a telep villanyégyi már egész közelebről ragyogtak feléje. Meg is örült nagyon, mikor a zsinóregyenes Fő-utcába ért.

Csak az a baj — gondolkozott hangosan, — hogy a kan... kan... katin a másik végén van. Meg is mondom a mér... mérnök urnak, hogy rakassa ki rakassa, nuszkabörrel rakassa... csapott át a katonanótába.

Ment, mendéglit egyre nehezülő léptekkel, míg végére az egyik házban, mely épp olyan volt mint a többi, egészszhatározottsággal a holnap felszentelendő lakására vélt ráismerni. Megkőnyebbülten sóhajtott föl és közeledett a kertii kapuhoz, hogy a kulcsot beileltsesse. De ez sehogys sem sikerült.

— A hétszemszilváját — káromkodott magában, mi a fene van ezzel a kul... kulccsal. Ahá már tudom, ez nem az én lakásom. Az én házszenárom tizen... tizen... vagy huszon... ejnye a nemjó-ját, elefelejtettem a házszenárom.

Tisztelt Uram!

„A Munká”-ban február 11-én megjelent „Nyam-nyam zenekar a magyar kultúresteken” című cikkére, amelyben nagy tájékozatlansággal és egy sereg sértegetéssel próbálta a magyar kultúra szent ügyét védelmezni, csak általánosságban beszéltek. — Ezt is csak azért teszem, hogy a lap olvasói tisztá képet kapjanak a történelekről.

A Balassa Társaság Felvidéki estje után, mikor a cigány az első csárdásra rázendített, tényleg csak egy pár állott fel a tánchoz (azt is megállapítottam, hogy ennek az egy párnak a táncosa nem Petróczy Gyula úr volt). De nem azért táncolt csak ez az egy pár, mert a közönség többi része már jóllakott a magyar műsorral és az Ön szavai szerint: „Unván az ünnepies hazafias pózt”, mulatni akar és alig várta már, hogy végre megszólaljon a jazz. Téved igen tisztelt Petróczy uram, mert a közönség éppen ellenkezőleg, annyira hatása alatt állott azoknak az élményeknek, amelyeket a műsor nyújtott, hogy egyszerűen nem is kívánta a táncot, hanem az étterem asztalához leülve, tovább fűzte beszélgetve az átélt élményeket és csak bizonyos idő múlva, némi kis alkohol mennyiség elfogyasztása után tudott csak áthangolódni a farsangi táncos jókedv vágányára. Ezt a türelmi időt azonban úgy látszik Ön tisztelt Uram nem várta be, hanem megalkotván ítéletét, levonva Salgótarján közönségéről és kulturális egyesületeiről következtetéseit, angolosan távozott. Pedig egy-két óra múlva bizonyára nagy gyönyörűséggel szemlélte volna a féltő csárdásokat és az igaz magyar szívekből fakadó fesztelen mulatozást, jókedvet. Rosszindulatú és téves az a beállítás, hogy a cigány öszszekuporodva egy kisebb helyiségbe, jogaiból kiverve, megalázva volt kénytelen meghúzódni. Éppen ellenkezőleg, közönségünk nagy része a hatalmas étteremben asztalainál ülve élvezte a szebbnél szebb magyar hallgatásokat. Mert ne gondolja igen tisztelt Petróczy ur, hogy akin ma még nincs zsinóros magyar ruha, aki nem táncol estétől-reggelig egyfolytában csárdást és aki magyar szerző tánczenéjére is táncra mer perdülni, lélekben, szívből, érzelmes nem lehet magyar. Mi is tartjuk magunkat legalább olyan jó magyar embernek, mint Ön és itt a meghatározottabban visszautasítom a Balassa Társaság közönsége nevében azt a sértő megállapítást, hogy közönségünk unta már az „ünnepies hazafias pózt” és mulatni akart. Salgótarján közönsége minden igaz magyar művészi és kulturális megmozdulást mindenkor a legnagyobb szeretettel támogat nemcsak a színpadról és színpadon keresztül, hanem a mindennapi életben

Válasz Petróczy Gyula ur február 11-én „A Munká”-ban megjelent cikkére.

Ekkor egy alak toppant eléje.

— Jó hogy jön kedves barátom — kiáltott rá a bakterra, mert ő volt a kései járókelő — nem tudná megmondani, hol lakik Krum... krum... Krumholtz bánya-mester ur?

— Hababa... mőkáznit tetszik szépen kérem, hisz maga a bányamester ur.

— Nézze jóember, ne beszéljen butaságokat, én nem azt kér... kérdeztem, hogy ki vagyok, hanem merre lakok, érti?

— Itt lakik a bányamester ur ebben az utcába.

— Azt én is tu... tudom — csuklott tovább a berugott ember, de a ház... házzámot felejtettem el.

Ebben a pillanatban egy rikácsoló női hang szólalt meg az egyik szomszédos ház ablakában:

— Gyere csak be, te háderlump, te saufbruder, te schweinskerl, mindjárt megtudod a házzámot.

A bakter megértően szorított vele kezét, kinyitotta neki a kaput és így szólt:

— A nagysága már többször kérdezte ma este tőlem, nem láttam-e a bányamester urat. Azt mondtam neki, hogy kiment a bányához, valami baj van ott. Tessék azt mondani, hogy vizbetörés volt. Nyugodalmassá jöjök.

Vizbetörés... vizbetörés... könnyű azt mondani, — sóhajtott Krumholtz — fejbetörés lesz belőle...

Szólt és bebotoorkált az ajtón. Odabent aztán olyan alapos oktatást kapott élete párjától, hogy soha többé nem felejtette el az új lakás házzámát.

tettekkel is. A város kulturális egyesületeinek pedig nincs szükségük a kioktatásra, hogy mi a magyar kultúra, hogy „szecskadomb, avagy ótvar”, mert évek hosszú során át éppen ezek a kultúregyesületek tartották ébren és fejlesztették a magyar nemzeti érzést nagyon sok fáradsággal, odaadással és önfeláldozással, nem pózból, hanem öntudatos célkitűzések szem előtt tartásával. Minden esetre munkájukkal több szolgálatot tettek a nemzeti kultúra érdekében, mint Ön a legutóbbi „kulturális cikkével” elérni vélt. A szegény szürke fiúkat is kár bántania, mert azok éppen olyan jóra való, derék magyar emberek, mint Ön, akik a zenével keresik a ma olyan sokaknak kijáró sovány, sokszor könnyel szózott kenyeret. Ön azt kérdezi, hogy talán véleményünk szerint is a nyam-nyam zene hozzátartozik a műveltséghez úgy, mint a vasárnapi kiöltözökhöz a kaucsuk gallér. Pontosan így Petróczy ur. Amint az Ön cikkében, úgy az életben is egyiknek a másikhoz semmi köze nincs.

Tisztelt Uram! Ahogy derék jó magyar ösnyáink és ösapáink a gyertyavilágos csillárak alatt a magyar táncok mellett walczer, polkát, mazurkát, sőt francia négyest is jártak, s amellet nagyon jó magyarok tudtak lenni, úgy meg vagyok győződve arról, hogy ma sem ezen áll, vagy bukik a nemzeti gondolat, ha tangót, vagy foxtrottot is táncol a jó izlés szem előtt tartásával a magyar közönség.

Végül pedig az összes petróczygyulai megállapításokra leszek bátor Önnek

FRONTHARCOS EST.

Szombaton, 11-én este, ünnepi fényben úszott az Ipartestület székébe. Formaruhás, szépen dekorált frontarcosok fogadták az érkező vendégeket és a színpad két oldalán büszkén csillogott a frontarcosok sisakos, kardos jelvénye. A hölgyek nagyrésze magyar ruhában jelent meg, ezzel is kidomborítva az estély hazafias jellegét. A műsor Wallace: Maritana nyitányával kezdődött, melyet a bányazenekar tökéletes összjátékkal, nagy sikerrel adott elő Vilezsal Richard karnagy vezényletével. Ezután lépett a főgöny elé dr. Vojtsek Ottó, a Frontarcos Szövetség felügyelője, hogy ünnepi beszédét elmondja. A beszéd legmegkapóbb része az volt, amelyben a magyar igazságnak a külföldi frontarcosok között történt terjesztését eszette. A beszédet gyakran szakította félbe a közönség tetszésnyilvánítása, végezetül pedig hosszan ünnepelték a kiváló szónokot. Szentgercei Jakab Irén operanékesnő énekelte ezután Káldy családnyalát, Kuruc: Hervadó rózsák közt és Bartha: Sir a szellő dalait. A mély átérzéssel, csengő hangon és tökéletes éneklehikkával előadott dalokat a közönség viharos tapsal honorálta. Garamszeghy Sándor, a Nemzeti színház örökös tagja Fo-

hász Hadúrhoz című saját költeményét és Bathó: Frontarcos bajtársaimhoz című versét szavalta el. A kiváló művész megérett előadása teljes mértékben magával ragadta a hallgatóságot, mely ráadást is kért és kapott. Kálmán Etelka, az Operaház tagja Strauss Richárd Rózsavagkeringőjét táncolta el bájos könnyedséggel és kiforrott művészettel. A táncoskánra táncszámát meg is kellett ismételnie. Szünet után a zenekar Gounod: Zamorai sarc című operájából játszott egyveleg, utána Jakab Irén három irredenta dalt énekelt: Koudela Miatyánkját, gróf Majláth Hitvallását és Figedi: Csak azért című dalát. Garamszeghy Sándor két gyönyörű verset mondott el, Sajó Sándor: „Magyarnak lenni” és Barvarits: „Riadót váró magyarokhoz” című verseit, végül Kálmán Etelka Wieniawsky Kuyaviakjára táncolt egy mazurkát. A művészek sikere, ha lehetséges, még csak fokozódott és a közönség tomboló tapsal köszönte meg a kiváló produkciókat. Az énekszámokat Róder Alfréd, a táncszámokat Vilezsal Richárd vezényletével a bányazenekar kísérték szépen, gondosan és kiváló alkalmazkodással. Az egész estély megrendezésében Koltay Imre szakavatott munkájáé a főérdem.

Két pedagógiai könyv.

Dr. Zemlényi Imre bányaorvos, ismert szakíró, a Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság tagja, ki orvosi és társadalmi folyóiratokban megjelenő cikkeivel is évek óta láradhatatlanul szolgálja a közegészségügyet s a rádióban is számos esetben tartott érdekesítő előadásokat, egészségügyi vezérkönyvet írt az elemi iskolák használatára, mely gyakorlati utmutatásainál fogva azonban az alsófokú középiskolák egészségügyi tanításához is igen megfelelő. A mű fejezeteinek tartalma: Bevezető beszélgetés az egészség fogalmáról és jelentőségéről. A csontokról. Az izületekről. Az izmokról. Zsigerek. A vér. Az idegrendszer. A bőr. A testápolás. A jó ivóvíz. Táplálkozás. Szellőtetés. Fűtés. Világítás az egészséges lakás. A betegség okai. Magatartás betegség esetén. Első segély nyújtás. Betegszállítás. Csecsemő gondozás. Fertőző betegségek. Dohányzás. A szesz-ivás ártalmi. Egészséges életmód. Az egészség falu. A könyv tartalma folytatásokban már megjelent vármegyénk tanügyi lapjában, a Nógrád-Honti Kulturában s

vármegyénk tanítókarának már is hézagpótló eszközeül vált be az egészségügyi tanításnál. A könyv címe: *Vezérkönyv az egészségügyi tanításra*. Ára 3 pengő s kapható a szerzőnél, valamint Vég Kálmán könyvkereskedésében.

„Önnevelés” címmel a napokban hagyja el a sajtót Ambrus Béla kistere nyei áll. tanító, okl. középiskolai tanár, a Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság tagjának könyve, mely a pedagógusok tökéletesítésének célját szolgálja. „Nevelői hivatásunkat csak úgy tölthetjük be sikeresen, — mondja a szerző művének alapcéljáról, — ha mindenképpel magunkat hozzuk testben-lelekben minél közelebb az Isten képére alkotott emberideálhoz. Pedagógiai filozófiai, lélektani alapon gyakorlati irányítással a következmények megvilágításával igyekszik e mű elénk tárni önmagunk tudatos formálásának útját, módszerét az eszményi ember, nevelő felé.” A mű tartalma: A helyes élet feladata és menete. Az önnevelés fogalma, értéke, szükségessége, lehetősége célja. A gyakorlati önnevelés 53 fejezetben (ér-

Nincs
Aspirin-tabletta
»Bayer«-kereszt
nélkül!

Utassítsa vissza a tablet-
tát, ha nem látja azon a
»Bayer«-keresztet.

telem, érzélem, akarat, önismeret, lelkiismeret, fantázia, önfegyelem, érvényesülés, hiúság, félelem, kishitűség, pontosság, kötelességteljesítés, önképzés, stb.) tárgyalja a lelki és testi élet megnyilvánulásainak az örök Normához viszonyított eseteit. Az eszményi ember rajza. Eszmény az önnevelésben. Világnezet és önnevelés. Hitélet és önnevelés. Az önnevelés metafizikai megvilágításban. Az önnevelés jelentősége a társadalomban. Az önnevelés hatása a pedagógiában. A nevelő önnevelése. Életművészet. Irodalom. Bibliográfia... A könyv itt felsorolt fejezeteiből is látható, hogy a magyar irodalomban eddig olyannyira hiányzott művet pótol, hogy nemcsak a pedagógusoknak, de más hivatású embereknek is lelki irányítást szolgálhat az eszményi emberség törekvése felé... A kartonkötéses kb. 200 oldalas könyv előjegyzési ára (portómentes szállítással) 260 pengő. Bolti ára: 360 pengő. Előjegyzéseket még elfogad a szerző. Címe: Kisterenyé, áll. elemi iskola. (—any.)

Gyermek jelmezdélután. Holnap febr. 19-én az acélgyári Olvasóegylet Nagytermében d. u. 4 órakor kezdődik a gyermekek farsangja, amelyen gyermekmüsor keretében fognak bemutatásra kerülni a különféle gyermekjelmezek. Gyermekek csak szülők kíséretében jöhetnek el. Este 8 órakor ifjúsági műsor szórakoztatja a közönséget, amely után éjfélig tartó tánc lesz. Beléptidij nincs. Minden érdeklődőt szeretettel vár a Rendezőség. Olcsó tea. — Pesti virsli.

Koldulni városunkban tilos és ennek dacára nap-nap után merülnek fel panaszok a közönséget zaklató koldulások miatt. Mint tudomásunkra jutott, a közönség is hibás ebben, amennyiben ma is van hely, ahová a régi jogon vagy más címen rendszeresen bejár a kéregető, aki pedig a városházán levő szegényhivataltól is megkapja a részére megállapított segélyt. A rendőrség Suha Vilmos és id. Berki Istvánt koldulás miatt előállította.

Kémkedés. A magyar Haza, mindnyájunknak közös édesanyja, amely a sorssújtotta mostoha körülmények között is szenvedő anyai keblére ölel bennünket. Irtózatos vétek minden tett, amely az édesanyját veszélyezteti s az ellenségnek elárulja. A hazaárulónak szigorú büntetés és a közbizalom megvonása jár ki osztályrészül. A honvéd katonai bíróság így büntette meg katonai titok elárulása tekintetében elkövetett hűtlenség büntette miatt Szakács Sándort 4 évi fegyházzal és 8 évi hivatal és politikai jogvesztéssel. — Urbrankovics Józsefet 1 év és 6 havi börtönnel és 3 évi hivatal és politikai jogvesztéssel. — Mészáros Istvánt 9 havi börtönnel és 3 évi hivatal és politikai jogvesztéssel. Sajnos, hogy az utóbbi években a hazaáruló kémkedésnek ocsmány vétké mind gyakrabban ütötte fel szörnyű fejét és nem egyszer váltotta ki testeseinek fejére a kötélt általi halálbüntetést. A szomorú példák óva intenek mindenkét a végzetes következményekre s önkénytelenül is felzeng a lelkekben a költői szózat: „Házádnak rendületlenül légy híve óh magyar...”

Az Evangélikus Egyesületek febr. 12-i zártköri estélye szép érdeklődés mellett zajlott le és a 19-i esthez szánt főpróba keretében bemutatásra került műsor általános és meleg sikert hozott a Luther Szövetség Ifjúságának, nemkülönben az általuk felszolgált tea és a kialakult jóhangulat is.

Tiltott adománygyűjtés miatt két fiatalok K. T. és P. L. előállított.

Emlékezzünk.

Február 19. 1915 február 19-én hajnalban a Przemysl védőseregéhez tartozó volt verseci 7. honvéd gyalogezred III. zászlóalja végleg visszavetette az oroszok ama csapatát, melyek a váróv délnyugati arcvonalán, az Olszanyba vezető úttól kétoldalt a Kruszki kaput és a 404-es magaslaton levő állásokat már előző nap este megtámadták és támadásaikat az éjjel folyamán ismételtén megújították.

1915 február 19-én a volt nyitrai 14. honvéd gyalogezred a losonci 29. tábori vadász zászlóaljjal együtt a San folyó melletti Zatwarnica-nál befeszkelődött oroszokat megtámadta és a Sanon át visszavetette.

Február 20. 1915 február 20-án a volt budapesti 1. honvéd huszárezred, a m. kir. 5. honvéd lovashadosztálynak a keletgalíciai Perehinsko-ra való előnyomulása alatt a hadosztály elővédje volt és mint ilyen a Kraszna falut megszállva tartó oroszokat két századdal gyalogosan megtámadta, majd lendületes támadással elfoglalta a falut.

1915 február 20-án a volt magyarországi 10. lovas hadosztály a lakosság lelkes örömrivalgása közepette bevonult az oroszok által kiürített Stanislaw-ba.

1916 február 20-án a volt szabadkai 6. honvéd gyalogezred, a bukovinai Rancze körül vívott harcokban, előkészített orosz tömegtámadásokat vert vissza.

Február 21. 1915. február 21-én történt, hogy a Stanislawól keletre vívott Tysmenica körüli harcok alatt Hugó Viktor Oszkár a volt zágrábi 53. gyalog ezred zászlósa, mint a zászlóalj tartalékot képező 12. század parancsnoka észrevette, hogy az oroszok a zászlóalj balszárnya ellen támadásra készülnek. Erre Hugó Viktor Oszkár zászlós, aki még csak röviddel azelőtt került ki a hadapródiszkólából, 18 éves korá elenére férfias elszántsággal és határozottsággal, parancs bevétele nélkül, meglepő tüzrajtaütést rendelt el, majd százada élén rohamra vezette embereit, mire az oroszok számos sebesült és fogoly hátrahagyása mellett, visszavonultak. Ezért a nagyszerű fegyvertényért, mellyel a zászlóalj helyzetét legkomolyabban veszélyeztető ellenséges beavatkozást hátrított el, Hugó Viktor Oszkár zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

1915 február 21-én az oroszok nagy erővel támadtak Przemysl V. és VI. sz. erődjei ellen, melyeket a volt verseci 7. honvéd gyalog ezred III. zászlóalja védelmezett. Eközben a 10. század saját kezdeményezéséből eredményes kitörést hajtott végre, mellyel a meglepett oroszokat visszavetette és azok többszáz emberét foglyul ejtette. A század eme példás fegyvertényének az volt a következménye, hogy az oroszok jó ideig nem kockáztaltak meg újbóli támadást.

1918 február 21-én Ziegler Jenő az 51. vadász repülő század szakaszvezetője a légi harcban súlyos helyzetbe került Taby főhadnagyot és egy repülő altiszt bajtársát rendkívül veszélyes helyzetükből kimentette.

Továbbrepülve egy vadászgéppel vette fel a harcot. Ezt a gépet lelőtte. Közben robbanógolyótól megsebesülve páratlan akaraterővel visszavezette a gépet és a 20 km-re levő első vonalunk mögött szállt le. Súlyos vérvesztés folytán csakhamar hősi halált halt, mire a hősi pilótát utólag az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Február 22. 1917 február 22-én a komáromi 12. és szombathelyi 83. közös gyalog ezredek, valamint egy német birodalmi ezred egyesített rohamosztagai Kelet-Galiciában Brody-tól délre Zwyzyn-nél az orosz állások ellen sikerült vállalkozást hajtottak végre és több mint 300 fogollyal és 2 zsákmányolt géppuskával tértek vissza.

1916 február 22-én a volt kaposvári 44. közös gyalog ezred a Galíciai Tarno-

póltól északra fekvő Lopuszno mellett az oroszok kilencszer megújított támadásait verte vissza. Eközben az oroszok annyira súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy arcvonalunk eme részét többé nem támadták meg.

1916 február 22-én a meghódított Montenegró partjainak és S. Giovanni di Medua kikötőjének biztosítása céljából a 70., 76., 77. és 83. sz. torpedónaszádai inkából álló csoportunk, Antivari előtt egy 40 aknából álló zárat létesített.

1915 február 20-án az oroszok átörttek a volt szatmári 12. honvéd gyalog ezred II. zászlóaljának a galíciai Wola Michova és Baligród között fekvő Magurycze magaslaton előző nap este megszállt vonalát. Erre a 12. ezred tartalékai, a deési 32. honvéd gyalogezred részeivel együtt napokon át tartó heves

harcok után február 22-én kézitusában végleg visszaverték az oroszokat, mely alkalommal 1 törzstisztet, 6 főtisztet és 422 oroszot foglyul ejtettek és 3 géppuskát zsákmányoltak.

Február 23. 1915 február 23-án Mavrics D. a volt károlyvárosi 26. honvéd gyalogezred zászlósa 25 emberével együtt, önként jelentkezett a Lomnica folyó menti orosz állások felderítésére. Az oroszok azonban feladata végrehajtása közben annyira pusztító tűz alá vették a kis csapatot, hogy embereinek nagy része elesett, vagy megsebesült. Mavrics zászlós azonban másfél órán át kitartott, míglen bevonulásra kapott parancsot. Ruháját 18 golyó járta át, ezek közül 5 a naplóját furta keresztül. Kiválóan bátor megatartásával ragyogó példát adott, miért is az arany vitézségi éremmel jutalmazták meg.

1916 február 23-án indult meg Albániában az a támadás, mely Durazzo elfoglalására vezetett.

Csendőrnapi

volt 14-én, kedden az egész országban, 1933 óta a hetedik. Ugyanis a kormányzó hét évvel ezelőtt rendszeresítette a csendőrnapi, hogy a kiváló közbiztonsági tesztület szellemét és hagyományait ezzel is ápolják. Kedden ünnepet ült tehát az országban minden csendőrörs, ünnepelt minden csendőr és velük ünnepelt lélekben az egész ország...

Nincs megnyugtatóbb látvány, mint egy magyar csendőr, ahogy megjelenik valahol teljes felszereléssel, hogy teljesítse szolgálatát. A megtestesült nyugalom, erőtudat és tettekre készség. Mint a töltött pisztoly a bankpénztáros keze ügyében, olyan megnyugtató a puszták, hegyvidékek, elszigetelt tanyák és telepek lakói számára a tudat, hogy csendőr vigyáz a környék élet- és vagyonbiztonságára. Milyen bizalomgerjesztő a szépség, tagbaszakadt, komoly nézésű, keményléptű magyar, amikor gyalog vagy lóháton, egy-maga vagy kettesével az országot járja, vagy a falu határában a dülkőző tünik

fel, vagy a vasútállomások körül portyáz... Gonoszlevek réme, becsületes emberek támasza, elhagyottak oltalmazója, jogtalan bántalmazottak menedéke a magyar csendőr. Ahogy az mondani szokták: a kötelességteljesítés élő szobra. Hogy valóban az, sőt hogy a kötelességtudás vértanuja is tud lenni, megmutatta mindenkor, de különösen nemzetünk legsötétebb korszakában. A kommunizmus alatt a polgári rend legelszántabb bajnokai jórészt a csendőrség köréből kerültek ki. Ezek a derék és egyenes férfiak — tisztiek, altisztiek és közcsendőrök — rejtethetetlenül álltak helyt ott, ahová őket hivatásuk állította. Hősök voltak a nemzet legszentebb javaiért vívott harcban s nem rejtettek vissza a mártírhaláltól... Ezért ünnepe az egész magyarságnak a csendőrnapi. Ezért gyászol mindnyajunk kegyetele a csendőrvértanuk szobrára helyezett koszorú halvány virágai közt...

(—ány.)

SPORT

ÖVTK-SSE 5:1 (2:0, 2:0, 3:1)

Özd. Zorkóczy-serleg.

90 perc alatt az ÖVTK kiegyenlített a SSE-nek a Salgótarjánban szerzett előnyét, a következő kétszer 15 perces meghosszabbításban mindkét csapat 1—1 gólt lőtt, újra hosszabbítottak, s Özd két góllal bebiztosította a nyereséget.

A szurkolók többségének a serleg elvesztésénél szomorúbb a forma, mellyel a SSE a tavaszi bajnoki forduló felé indul.

BSE-Losonci AFC 3:2 (1:0)

Baglyas. Kölcsonös üdvözlés után indul a játék. A 7. percben Bokor-Ferenc-Szebehelyi összjátékából Horváth lövi az első gólt. Változatos játékkal telik el a félidő. A 43. percben meleg helyzet támad a BSE kapuja előtt. Hegedüs kijátásza a BSE védelmet, de a kapu torkából fölé bombáz.

A második félidő 8. percében Horváth beadását Szebehelyi értékesíti. 2:0. A 19. percben Sunyovszki révén szerzi első gólját a LAFC. 2:1. A 20. percben Kovács (LAFC) megsérül, kiviszik s utána a losonciak 10 emberrel egyenlítenek Trenka révén. 2:2. A 43. percben azonban Szabó fejés gólja megszerzi a BSE-nek a győzelmet. 3:2.

Jók voltak: Hegyi, Horváth ill. Sunyovszki és Molnár.

A Magyar Labdarúgó Játékvezetők Testületének Északmagyarországi alosztálya vasárnap tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését Miskolcon. A választás a salgótarjáni játékvezetők nagy megbecsülését mutatja, akik ugyancsak nem csak a pályán, hanem a szövetség életében is megállják a helyüket. A választás eredményeképpen salgótarjániak a következő tisztségeket kapták: Alelnök: Bolner Pál, titkár: László Imre, orvos: dr. Lusztig Miklós, tanácsstagok: b.

Halácsy József és Markovich Gusztáv. Országos közgyűlési kiküldöttek: Bolner Pál és László Imre. Országos póttanácsstag: Markovich Gusztáv. Itt említjük meg, hogy a Játékvezetők Testületének salgótarjáni csoportja február 25-én szombaton este tartja szokásos idénnyitó vacsoráját, amelyen az újonnan megválasztott tisztikari tagokat kívánják üdvözölni. A vacsora a Jancsovics fele vendéglőben lesz megtartva és arra egyesületi vezetőket és a J.T. tagjait szívesen látják. Jelentkezni lehet László Imre titkárnál vagy Halácsy József gazdánál.

Az 1939. évi február hó 11-én megtartott frontarcos műsoros est felülfizetéseit az alábbiakban nyugtázza hálás köszönettel a rendezőség: Acélgár 25 P, Üveggyár 20 P, Kilczer Béla 17 P, Füleki zománcgyár 10 P, Népbank 10 P, Szele László 10 P, Takarékpénztár 10 P, OKH 10 P, Farkas Árpád 6 P, Acélgári Nőegylet 5 P, Buczkó Gábor 5 P, Evangélikus Nőegylet 5 P, Jakabi Pál 5 P, dr. Pollatsek Ármán 5 P, Schreiner Jenő 5 P, dr. Takáts Adolf 5 P, Varga Kálmán 5 P, Vég Kálmán 5 P, Kromek Lajos 4 P, N. N. 4 P, Biletter Tivadar 3 P, Ferencs Piébania 3 P, dr. Jánossy Ödön 3 P, Kovács Béla 3 P, OMKE 3 P, Sztár Dániel 3 P, dr. Csengődy Lajos 2 P, dr. Förster Kálmánné 2 P, Keszler Mátyás 2 P, Molnár József 2 P, Mrász József 2 P, Nagy József 2 P, Takáts Gyula 2 P, Ursutz József 2 P, Zsiday István 2 P.

Losonci-utca 9. sz. alatt háromszobás lakás azonnal kiadó.

Helyreigazítás. Egyes lapokban ismertető cikkek jelentek meg a Honvéd-Naptárról, amely cikkekbe tévedés folytán adatok jutottak be a naptár terjesztésére vonatkozólag. Ezen téves adatokat az alábbiakban helyesbítjük: A naptárt a Honvédelmi Miniszter adta ki, de az eladással a katonaság természetesen nem foglalkozik. A naptár, mely a felvidéki bevonulás művészi fényképeivel van díszítve kapható minden könyvkereskedésben stb. ára nem 1:60 P, hanem 2:50 pengő.

Hegedűfelszerelések,

Fotóalbumok,
Bőröndök,
Aktatáskák,
Csavarós írónok,
Töltőtollak

Végh Kálmán

könyv- és
papírkereskedésben
kaphatók.

Bányamozgók hira. A baglyas-aljai és pálfalvai bányamozgó február 19-én, vasárnap ismét egy ragyogó szellemességu magyar filmmel kedveskedik közönségének. Kádár Miklós és Éri-Halász Imre ötlete alapján Nóti Károly által írt MAGDÁT KICSAPJAK című, nagyszerű vigjátékot mutatják be három-három előadás keretében. Főszereplők: Turay Ida, Tolnay Klári, Pager Antal, Nagy György, Szász Ili, Gózon Gyula, Maly Gerő, Peéry Piri, Lendvay Márta és Simon Zsuzsa. A műsört kiegészíti: „Szent István aranyvonata” című kulturális, valamint a Magyar és Paramount világhírű film.

Betörték a rétsági postahivatalba. A közelmúltban a rétsági postahivatalba, az utcai ablak vasrácsának kifeszítése után, ismeretlen tettesek betörttek, ahol a kassa fellesztését és elvitelét megkísérelték. A tetteseket valaki munkájuk közben megzavarhatta, mert a kasszát visszahagyva elmenekültek. Csúpan egyik íróasztal fiókjából vittek el 15 pengőt. A csendőrség a betörőket keresi.

Kedvezményes kukoricavetőmag-kiosztás. A növénytermelési hivatal ez év tavaszán is nagyobb mennyiségű nemesített és utántermesztett kukoricavetőmagot oszt ki kedvezményes akció keretében. A kukoricavetőmag ára a szállítást megelőző bét átlagos budapesti tőzsdei középára. A nemesített kukoricavetőmagnál ehhez járul még métermázsánként 6 P, felár, amelyből 3 P-t a Hivatal megtérít. Ki gazdáknak utántermelést oszt ki a Hivatal. Kiszáradt többben összeállva igénylősükkel a községi előjáróság vagy Gazdakör útján kizárólag az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőséghez forduljanak. Ahol a közelben utántermést előállító szaporító gazdaság van, ott a kiszáradt saját termésű kukoricájukért esetleg cserébe is kaphatnak vetőmagot körülbelül 15—20 százalék többlet ráfizetéssel.

A szőlőgazdák tiltakozása a bortermelői kimerések korlátozása ellen. A Magyar Szőlőgazdák Egyesülete választmányi ülést tartott, amelyen az elnök, Waldott Kelemen a borpác jelenlegi helyzetét ismertette és rámutatott arra, hogy a borárak esését annál is inkább átmeneti jelenségnek kell tekinteni, mert a különböző vidékekről érkezett jelentések szerint a készletek mindenütt kifogyóban vannak. Több felszólalás után a választmány határozatot hozott, amelyben az egyesület tiltakozik a bortermelői kimerések intézményes korlátozása ellen.

APOLLO MOZGÓ STARJÁN

18-án szombaton este 5, 7 és 9, 19-én vasárnap d. u. 1, 3, 5, 7 és 9, 20-án hétfőn d. u. 5, 7 és 9 órakor.

BORCSA AMERIKÁBAN

Fősz: Dayka Margit, Maly Gerő, Pethes Sándor és Hámori Imre. Kiegészít: MAGYAR HIRADÓ.

Csak 1 napig! Csak 1 napig! 21-én kedden este 7 és 9 órakor

AZ ÉJFÉLI SLÁGER

Fősz: Fred Mc Muray, Harriet H. Kiegészítésül: FOX HIRADÓ.

22-én szerdán este 7 és 9 órakor 33-án csütörtökön 7 és 9 órakor 16 éven felülieknek!

Szerelmes Századok

Kiegészítésül: HIRADÓ.